

Abt Lode Van Hecke van de trappistenabdij in Orval ontwaart ongeziene kansen

‘Alleen zelfgave leidt tot vruchtbaarheid’

“God spreekt door de realiteit, ook door die van de crisis”, gelooft Lode Van Hecke, de West-Vlaamse abt van de Notre Dame abdij van Orval.

“Pas na een woestijnervaring spreekt de verrijzenis echt.”

JAN DE VOLDER | In de lentezon van deze tijd voor Pasen ligt de trappistenabdij van Orval, in de bossen van Belgisch Lotharingen, er glinsterend bij. De abdij is zelf een symbool van verrijzenis: nadat ze tijdens de Franse Revolutie werd verwoest, werd ze 150 jaar later in haar glorie hersteld. De ruïnes staan er nog als sprekende getuigen van een bewogen verleden en doen mijmeren over verval en opgang in het leven van de kerk. “Om Hem heb ik alles prijsgegeven” (Filippenzen 3, 8) zingen binnen in de kerk een tiental monniken bij het officie. En zo is het maar net, ook in het levensverhaal van abt Lode Van Hecke, een West-Vlaming die hier op zijn 22ste zijn spirituele thuis vond en niet meer wegging. De hartelijke monnik neemt ruim de tijd voor een paasgesprek met *Tertio*.

Hoe beleeft de gemeenschap de Goede Week en het Triduum?

“De Goede Week staat in het centrum van het christelijke jaar. Dat voel je waarschijnlijk nergens zo sterk aan als in een abdij. De dynamiek van Palmzondag, over Witte Donderdag en Goede Vrijdag tot Pasen, is uniek. Dat voelen de mensen ook aan, ons gastenkwartier loopt vol. De passie van Jezus confronteert ons met alle aspecten van mens-zijn: het gaat om lijden, zondigheid, het kwaad in de mens, het verraad, en ondanks alles daar doorheen de verrijze-

nis tot nieuw leven. ‘Mijn genade is voldoende’, zegt God en dat blijkt in Jezus. In de gekruisigde en verzezen Jezus toont God zijn kracht. Daarom vertoont het lichaam van de verzezen Jezus ook nog de tekenen van het lijden. Dat is een enorme bron van hoop voor ons.”

Hoe beleeft een monnik het kruis?

“Op alle mogelijke manieren. Misschien nog meer bij monniken dan elders, omdat we minder verstrooid leven. Of dat althans proberen. Het kruis ziet de monnik in de eerste plaats in zichzelf. Met name wanneer je de ‘genadeloze weg’ doormaakt, waarbij je een tijd lang met allerlei vragen wordt geconfronteerd en geen antwoord vindt, en het gevoel hebt dat je gewoon het graf in gaat. De verrijzeniservaring is dat God maar kan handelen, als je je helemaal aan Hem overlaat. ‘Aanvaarden om alles te verliezen’, is geen theorie, maar een realiteit in het leven van de monnik.”

Hoe komt het lijden van de wereld binnen achter de hoge abdijmuren?

“Veel gasten spreken graag met een monnik, omdat ze het gevoel hebben dat hij zelf ook door de ervaring van verlies is gegaan en omdat hij een blik van mededogen heeft, die niet veroordeelt. Ook door onze uitgebreide sociale dienst staan we in voortdurend contact met het lijden van de wereld. Kort voor ik definitief binnentrad in

Orval, maakte ik een reis door Latijns-Amerika, waar ik veel ellende zag. Toen een arm kind me met grote ogen aankeek, heb ik me ernstig afgevraagd of het misschien niet mijn roeping was daar het verschil te helpen maken en me niet terug te trekken in een abdij. Maar het leek alsof God door dat kind tot me zei: ‘Lode, als je het ernstig meent in Orval, ga dan. Maar ga niet op een wolkje leven en sluit je niet af voor het lijden.’ Ik heb in mijn hart met dat kind een pact gesloten en probeer daar nog altijd trouw aan te zijn. Als abdij proberen we overigens niet alleen geld te geven, maar ook in contact te staan met de mensen over wie het gaat. Zo zijn Jean Vanier en de Arkgemeenschappen hier kind aan huis.”

“Ook door de internationale orde waar we deel van uitmaken, komt de wereld binnen. Toen onze broeders van Thibérine in Algerije werden ontvoerd en later vermoord teruggevonden, raakte ons dat diep. Het was een familiekwetsie. Vandaag leven we mee met de gebeurtenissen in het Midden-Oosten.”

Het christelijke geloof staat of valt met de verrijzenis. Maar hoe kan de hedendaagse mens erop vertrouwen dat het graf leeg is?

“Dat vergt in iedere tijd een geloofssprong. We leven in een tijd waarin we alles willen kunnen kopen, beheersen en controleren. Maar om te geloven, moet je durven los te laten. Alleen dan kan God zijn werk doen en laten zien dat Hij bestaat. Ik heb dat in mijn persoonlijk leven meermaals meegemaakt. In mijn jeugd had ik een sterke geloofscrisis. Ik was meer ongelovig

dan gelovig. Maar ik ging intensief het Nieuwe Testament lezen en maakte een afspraak met God: ‘Als u bestaat, maak U dan kenbaar’. En dat heeft Hij gedaan. Een imaginaire God zegt me niets en godsbewijzen ook niet. Maar wel de ervaring van de levende God.”

‘In mijn hart sloot ik een pact met dat kind uit Latijns-Amerika.’

“Ik heb die ook gehad toen ik enkele jaren na mijn intrede in Orval in een spirituele woestijn van totale affectieve verdorring terecht kwam. Alles wat me zo had aangesproken in het monastieke leven, stak me plots tegen. Dat is een heel ingrijpende ervaring: je hebt alles achtergelaten om monnik te worden en plots zegt het je allemaal niets meer. De Schrift spreekt niet meer, God zwijgt. Je staat om vier uur ‘s ochtends op om de hele dag iets te doen dat je niets meer zegt.”

“Ik dacht dat het misschien een indicatie was dat ik de verkeerde keuze had gemaakt. Maar mijn novicemeester zei me: ‘Dat is jouw woestijnervaring, zoals Israël bij de exodus’. Dat heeft me enorm geholpen. Want toen wist ik: ik kan erdoor. Dit leidt niet tot de dood, maar ooit, je weet niet wanneer, kom je uit de woestijn. Ik liet al mijn godsbeelden gewoon afbrokkelen en probeerde van mijn kant niets meer te doen, maar alleen trouw te zijn zodat God zijn werk

Als een boot in de thuishaven

Lode Van Hecke (1950) werd vijf jaar geleden gekozen tot abt van Orval, waar hij in 1983 plechtig was geprofeest. Hoe komt een rasechte West-Vlaming daar terecht? Dat blijkt een lang verhaal dat de sympathieke abt met veel pittige details weet te vertellen en waar je niet anders dan de vinger Gods in kunt zien. Hij groeit op in een gelovig en geëngageerd gezin in Roeselare. Hij is twaalf wanneer het Tweede Vaticaans Concilie begint – zoals het kaartje van zijn vormsel vermeldt – en de veranderingen in de kerk worden thuis druk becommentarieerd. In zijn tienerjaren neemt hij evenwel afstand. Hij had er altijd aan gedacht arts te worden, vanuit een sociale bewogenheid. Maar ook de muziek – Van Hecke speelt piano, gitaar en fluit – is een grote passie.

Bijbellezing

Maar vlak voor hij zijn studiekeuze moet bepalen, gebeurt er iets. “Ik dacht na over God. Bestaat Hij nu of niet? Ik besloot dat ik God, als Hij bestond, de kans moest geven zich kenbaar te maken. Dat deed ik door intensief de Bijbel te lezen. En al lezend begreep ik dat Jezus – voor wie ik altijd al sympathie had gehad – maar kon zijn wie Hij was, omdat God er was. Na een

paar weken stelde ik bij mezelf vast dat ik gelovig was geworden. En dat ik daar iets moest mee doen.”

Priester, arts of musicus

Maar wat? “Ik wist het niet. Priester worden? Toch arts of musicus worden? Naar de derde wereld gaan? Ik besloot mezelf de tijd te geven en – tot verrassing van mijn ouders – schreef ik me in het priesterseminarie van het bisdom Brugge in.” Na een jaar gaat Van Hecke filosofie studeren in Leuven. Tijdens zijn legerdienst in Brussel heeft hij de kans om volop zijn passie voor muziek te beleven en zet hij zich in voor kinderen in de kansarme buurten van Brussel. Maar nog altijd heeft hij niet het gevoel dat hij weet wat hij met zijn leven aan moet.

Geen interesse

Tot een vriend hem op een dag vraagt om mee naar Orval te gaan. “Ik kende niet eens de naam. Een trappistenklooster interesseerde me totaal niet. Ik had er twee ideeën over. Dat de monniken die daar verblijven waarschijnlijk te zot waren om te laten loslopen. Maar belangrijker vond ik dat, in een wereld waar zoveel onrecht heerst, het moreel onverantwoord is je op

te sluiten tussen vier muren.” Van Hecke biedt weerstand, maar op een winterse dag laat hij zich toch overhalen om zijn vriend door de sneeuw te vergezellen naar het uiterste zuiden van het land. “Het was 14 februari 1972. Toen ik er twee dagen later wegging, stond mijn besluit vast. Hier wilde ik monnik worden.”

Thuisgevoel

Wat was er gebeurd? “Een overweldigend gevoel van thuis te komen. Ik voelde me als een boot die eindelijk in zijn thuishaven kwam. Ik wist dat dit van me vroeg alles wat me zo dierbaar was – mijn studies, mijn reizen en muziek – op te geven. Ik moest ook veranderen van cultuur, want ik had geen voeling met de Franstalige wereld. Rationeel was niet veel te zeggen voor mijn keuze. Maar ik voelde als het ware intuïtief aan dat dit de plaats was waar mijn leven het meeste vrucht zou dragen. Dat ik mij moest verzoenen met de plek waar ik thuishoorde.” Zijn ouders, spirituele begeleiders en vrienden kijken raar op als ze die plotse, radicale keuze horen, maar steunen zijn besluit. Van de abt moet hij nog eerst zijn studies in Leuven beëindigen. Na nog een lange reis door Latijns-Amerika, treedt hij eind 1975 in de kloostergemeenschap van Orval, in. Hij zou er nooit meer weggaan. (JDV)